

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра географії та геоекології

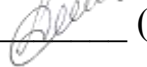

ОСНОВИ СУСПІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ
СИЛАБУС

2020 – 2021 навчальний рік

Силабус розглянутий на засіданні кафедри географії та геоекології

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри _____ (підпис) (доц. Семенюк Л.Л.)
(ініціали та прізвище)

Розробник: викладач кафедри географії та геоекології Мовчан Сергій Васильович

Ел. адреса: serg.movchan015@gmail.com

2. Опис навчальної дисципліни

Назва дисципліни:	Основи суспільної географії
Спеціальність:	014 Середня освіта (Географія)
Освітньо-професійна програма:	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Форма навчання:	денна
Курс:	1
Семестр:	й

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	нормативна
Кількість кредитів –	3
Блоків –	2
Загальна кількість годин –	90
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
Лекції	20 год.
Практичні	16 год.
Самостійна робота	54 год.
Вид підсумкового контролю:	Диф. залік
Зв'язок з іншими дисциплінами	

3-4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – дати основи знань з теорії, історії та методики суспільної географії як фундаментальної науки, сприяти формуванню у майбутніх фахівців з географії основних понять, категорій, законів і закономірностей територіальної організації суспільства, просторової диференціації природного середовища, населення та його господарської діяльності, розкрити сутність географічних процесів та явищ

Завдання:

– навчальні: студент повинен знати місце суспільної географії в системі географічних і економічних наук, її науковий статус та зв'язок з економічними, соціологічними, історичними науками, демографією, етнографією, статистикою тощо; структуру суспільної географії; методологічні принципи суспільно-географічних досліджень; деякі методи наукового дослідження, їх систематизацію та класифікацію; етапи розвитку світової суспільної географії та суспільної географії в Україні; основні суспільно-географічні організації, центри та школи в Україні;

– дослідницькі: студент вчиться розрізняти загальний та конкретний об'єкти суспільної географії; виявляти закономірності розвитку суспільно-географічних досліджень; визначати роль різних чинників та факторів у формуванні та розвитку суспільної географії в Україні; виявляти властивості та функції території; аналізувати суспільно-географічні зв'язки, відношення та процеси;

– організаторські: забезпечити оволодіння студентами навичками організації навчально-пізнавальної діяльності;

– практичні: студент повинен вміти характеризувати суспільно-географічне положення певної території за видами та рівнями життєдіяльності суспільства, оцінювати його якісно та кількісно; показувати різницю між поняттями "територіальна організація" та "розміщення"; аналізувати форми територіальної організації суспільства; давати аналіз практичного значення суспільно-географічного районування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студента мають бути сформовані такі компетентності:

1. Загальні:

Системні компетентності:

ЗК4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (soft skills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя

Інструментальні компетентності:

ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

– Фахові компетентності спеціальності:

ФК1 – здатність демонструвати знання теоретико-методологічних основ та історії розвитку географічної науки, використовувати понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному);

ФК3 – здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій.

ФК13 – здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

– Програмні результати навчання

Знання і розуміння

Уміння

Студент:

ПРН1 – знає та розуміє теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії, географічну номенклатуру;

ПРН2 – описує основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, класифікує зв'язки і залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;

ПРН6 – знає та розуміє закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

ПРН8 – застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення; орієнтується у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі; опрацьовує різні джерела географічної інформації; вільно передає географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН11 – встановлює закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

5. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)	Література	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки
Тижд. 1-2 4 акад. год.	<p>Тема 1. Суспільна географія як наука</p> <p>Поняття об'єкта науки в цілому. Різноманітність підходів до розуміння загального об'єкта суспільної географії. Предмет суспільної географії. Проблема об'єкта і предмета суспільної географії. Поняття геопросторової (територіальної) організації. Поняття біосфера та ноосфери, етапи розвитку взаємозв'язків між ними. Відмінності загального об'єкта суспільної географії (суспільство) і конкретних об'єктів дослідження.</p> <p>Практична робота: Суспільна географія як наука</p>	Лекція 2 год Практ.2 год	<ol style="list-style-type: none"> 1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с. 2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006. 3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с. 	Вступ до суспільної географії. Поняття загального об'єкта суспільної географії, предмет та конкретні об'єкти суспільної географії 4 год	
Тижд. 3 2 акад. год.	<p>Тема 2. Історія розвитку суспільної географії</p> <p>Розвиток поглядів про предмет вивчення суспільної географії. Особливості формування та розвитку географії як науки; чинники розвитку суспільної географії. Економіко-географічний напрямок, антропогеографічний та формально-теоретичний напрямки у розвитку загальної суспільної географії. Перші письмові згадки про територію та населення України. Україна в працях стародавніх географів і мандрівників. Географічні знання про українські землі в епоху середньовіччя. Формування української національної</p>	Лекція 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жупанський Я. І. Історія географії в Україні: Посібник (Видання друге, доповнене) / Я.І.Жупанський. – К. – Чернівці: Колір-Друк, 2006. – 276 с. 2. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. - Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с. 3. Шевчук С.М. Суспільна географія в Україні (теорія та практика досліджень): монографія / С.М.Шевчук; ПНПУ імені В.Г.Короленка. – 	Особливості історичного розвитку суспільної географії. Формування і розвиток суспільної географії в Україні 6 год	

	географії. Сучасні наукові суспільно-географічні організації та центри.		Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – 481 с.		
Тижд. 4-5 4 годин	<p>Тема 3. Географічний поділ праці Суспільний і територіальний поділ праці: зміст понять. Зміст і соціально-економічні функції поділу праці. Співвідношення суспільного і територіального поділу праці. Історична еволюція поділу праці. Схеми стадійного розвитку суспільства від збиральництва й мисливства до землеробства, скотарства й зародження міст. Відокремлення обігу від виробництва. Наслідки першої промислової революції. Особливості поділу праці в умовах індустріалізації суспільства.</p> <p>Практична робота: Географічний поділ праці</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І.Єфименко. - К.: Шлях, 2006.</p> <p>3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.</p>	Зміст та функції поняття «географічний простір». співвідношення простору і часу в суспільно-географічних дослідженнях. 6 год	
Тижд. 6-7 4 годин	<p>Тема 4. Територіальна організація суспільства Територіальна організація суспільства: зміст і функції поняття. Складові елементи територіальної організації суспільства – природні, соціальні, економічні. Групи складових елементів і зв'язків, які формують територіальну організацію суспільства. Співвідношення понять "розміщення" та "територіальна організація". Принципові відмінності між ними з точки зору суспільної географії. Покомпонентний склад територіальної організації суспільства в залежності від рівнів організації життєдіяльності</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І.Єфименко. - К.: Шлях, 2006.</p> <p>3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.</p>	Поняттєво-термінологічна система «територія». Властивості території (природні, суспільні, просторові) 6 год	

	<p>суспільства. Зміст і функції понять "територіальна система", "геосистема", "територіальна структура", "геоструктура". Основні типи територіальних структур.</p> <p>Практична робота: Територіальна організація суспільства</p>				
Тижд. 8 2 годин	<p>Тема 5. Основи суспільно-географічного районування</p> <p>Суть суспільно-географічного районування, його поняттєво-термінологічний апарат. Фактори, принципи і критерії процесу суспільно-географічного районування. Стадії розвитку суспільно-географічного районування. Його практичне значення.</p>	Лекція 2 год.	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006.</p> <p>3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.</p>	Суспільно-географічні відношення і процеси. 6 год	
Тижд. 9-10 4 годин	<p>Тема 6. Структура господарського комплексу</p> <p>Потреби та інтереси населення. Господарство: зміст поняття. Національна економіка. Економічні системи. Основні показники національної економіки. Структура господарства. Економічна структура господарства. Галузева структура господарства</p> <p>Практична робота: Структура господарського комплексу</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006.</p> <p>3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.</p>	Місце. Місцеположення. Географічне положення. Суспільно-географічне положення. Функції території 4 год	
Тижд. 11-12 4 годин	<p>Тема 7. Основи географії промисловості</p> <p>Поняття про галузь промисловості. Роль галузей промисловості в географічному поділі</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.:</p>	Територіальна організація суспільства	

	<p>праці. Галузі міжрайонного значення. Визначення коефіцієнтів: спеціалізації, локалізації, міжрайонної товарності галузей. Аналіз виробничих зв'язків галузі промисловості. Класифікація галузей промислового комплексу. Поняття про промисловий комплекс (ПК). Системний аналіз ПК за допомогою методу енерговиробничих циклів (ЕВЦ). Типологія ПК на основі поєднання певних ЕВЦ. Промислові вузли. Промислові райони. Критерії виявлення границь промислових районів</p> <p>Практична робота: Основи географії промисловості</p>		<p>Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006.</p> <p>3. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.</p>	6 год	
Тижд. 13-14 4 годин	<p>Тема 8. Основи географії сільського господарства</p> <p>Спеціалізовані агропромислові комплекси. Компонентна структура АПК України. 5 Територіальна структура АПК. Регіональні елементи територіальної структури АПК. Локальні елементи територіальної структури АПК. Продовольчі кластери. Територіальна структура АПК України. Організаційно-управлінська структури АПК. Значення функціональних зв'язків АПК.</p> <p>Практична робота: Основи географії сільського господарства</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Хорунжий М. Й. Організація агропромислових комплексів : підручник / М. Й. Хорунжий. – К. : КНЕУ, 2001.</p> <p>2. Економіка й організація сільськогосподарського виробництва : навч. посіб. / С. В. Писаренко, О.С. Михайлова, Л. М. Болдирєва, Л. М. Назарук. – Полтава : РВВ ПДАА, 2010.</p>	Територіальні процеси. Територіальний поділ праці 4 год	
Тижд. 15-16 4 годин	<p>Тема 9. Географія обслуговування</p> <p>Сфера послуг у світовій економіці. Географія обслуговування як галузь суспільної географії. Показники рівня розвитку сфери послуг. Принципи територіальної організації</p>	Лекція 2 год. Практ. 2 год	<p>1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.</p> <p>2. Суспільна географія.</p>	Концепція геосистем у суспільній географії 6 год	

	сфери послуг. Теорія центральних місць. Територіальна організація обслуговування. Практична робота: Географія обслуговування		Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006. 3. Гопчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.		
Тижд. 17-18 4 годин	Тема 10. Географічні аспекти регіональної політики Предметна область політичної географії. Географічний простір і кордони. Класична геополітика. Сучасна геополітика. Взаємодія господарських і геополітичних процесів. Геополітичні моделі світу: концепція Хартленду, концепція пан-регіонів, концепція «морської сили». Глобалізація економічного, соціального, політичного, культурно-духовного розвитку людства та виникнення глобальних проблем. Практична робота: Географічні аспекти регіональної політики	Лекція 2 год. Практ. 2 год	1. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с. 2. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. - К.: Шлях, 2006. 3. Гопчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.	Суспільно-географічне районування та географічні аспекти регіональної політики 6 год	

6. Література для вивчення дисципліни

Основна література:

1. Жупанський Я.І. Історія географії в Україні: навчальний посібник. – К, 2006.
2. Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. – К.: Лібра, 1996.
3. Пістун М.Д. Основи теорії суспільної географії: Навчальний посібник. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.
4. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: Підручник. – К.: Вікар, 2006. – 396 с.
5. Суспільна географія. Основи теорії/ Укладач В.І. Єфименко. – К.: Шлях, 2006.
6. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.
7. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2005.
8. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. Львів, 2003.
9. Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. Львів, 2001.

Допоміжна література:

1. Алисов Н.В. , Хореев Б.С. Экономическая и социальная география мира (общий обзор). - М.: Гардарики, 2000.
2. Голиков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії: підручник/К.: Либідь, 1996.
3. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил (теоретико-методологічні основи). К., 1997.
4. Масляк П.О., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Словник-довідник учня з економічної і соціальної географії світу. - К.: Лібра, 1996.
5. Немец Л.Н. Устойчивое развитие: социально-географические аспекты. - Харьков: Фактор, 2003.
6. Паламарчук М.М., Паламарчук О.М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. К., 1998.
7. Шевчук С.М. Суспільна географія в Україні (теорія та практика досліджень): монографія / С.М.Шевчук; ПНПУ імені В.Г.Короленка. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – 481 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
2. Офіційний сайт електронної бібліотеки Львівської комерційної академії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dev.lac.lviv.ua/lib.
3. Офіційний сайт електронної бібліотеки[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lib.com.ua.
4. Офіційний сайт інституту світової економіки і міжнародних відносин[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.iweir.org.ua.
5. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаніка[Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.lsl.lviv.ua.
6. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.me.gov.ua.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Основи суспільної географії» застосовуються наступні методи навчання:

За джерелом знань

- Словесні (лекція, розповідь, пояснення);
- Наочні методи (ілюстрація та демонстрація);

- Практичні методи навчання (вправи, практичні роботи) – основні методи на практичних заняттях.

За типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;

Методи під час дистанційного навчання:

- телекомунікаційні (on-line лекції, практичні заняття та консультації, самостійна робота студентів з використанням освітніх платформ (Zoom, Moodle) та месенджерів (Viber, Messenger)

8. Форми оцінювання

Поточний контроль:

- поточне опитування (усне і письмове) та тестування;
- оцінювання виконаних практичних робіт;
- контрольні роботи (за розділами);
- контрольні заходи (опитування, тестування, контрольні роботи) з використанням платформи Zoom, та месенджерів Viber і Messenger.

Підсумковий контроль – здійснюється у формі заліку. Підсумковий контроль відбувається за результатами діяльності студентів протягом семестру. За необхідності, студент має можливість збільшити підсумковий бал за рахунок виконання додаткових (індивідуальних) завдань. При переході на дистанційне навчання підсумковий контроль проводиться із застосуванням платформи Zoom, та/або месенджерів Viber і Messenger.

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях, на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять) та під час контролю за самостійною роботою студентів.

Максимальний бал з кожну тему практичного заняття – **5 балів**, в тому числі:

- за виконання та захист практичної роботи – 5 балів.

9. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

При оцінюванні усних відповідей та повідомлень студентів враховується:

- рівень осмислення навчального матеріалу;
- рівень сформованості аналітичних вмінь і концептуальних підходів;
- повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
- використання додаткової літератури;
- порівняння, зв'язок з практикою, наявність висновків.

4 б. ставиться у випадку, коли студент продемонстрував досконале знання та розуміння понятійно-термінологічного апарату географії населення та теоретичного матеріалу тієї чи іншої теми. Вільне оперування різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Вільно висловлює свою

позицію з проблемних питань географії населення та аргументує її. Демонструє творчий підхід до виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою культурою мовлення. У відсутні відповіді мовні та стилістичні помилки.

3 б. ставиться у випадку, коли відповідь студента майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Висвітлюється зміст окремих класифікацій, підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій педагогічній ситуації. Матеріал викладено правильною мовою, але присутні окремі стилістичні помилки.

2 б. ставиться, коли відповідь неповна, фрагментарна. Студент не має системних знань з географії населення. Понятійно-термінологічний апарат географії населення майже не сформований, але студент в загальних рисах розкриває проблему, висвітлює окрему класифікацію тощо. Виклад матеріалу не структурований, непослідовний, нелогічний. У відповіді відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер. Студент не здатен використовувати знання на практиці, навіть у знайомій ситуації. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

1 б. ставиться, коли відповідь дуже фрагментарна. Студент не має системних знань з географії населення. Понятійно-термінологічний апарат географії населення не сформований, але студент розкриває окремі моменти проблеми. Виклад матеріалу не структурований, непослідовний, нелогічний. Відповідь має формальний характер. Студент не здатен використовувати знання на практиці. У відповіді наявні фактичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання практичної роботи

4 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання практичної роботи з теми. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу з теми практичного заняття. При виконанні практичних завдань студент продемонстрував високий рівень оволодіння вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Якісно та охайно виконаний графічний та картографічний матеріал. До кожного завдання наявні висновки та узагальнення. Студент застосував творчий підхід до виконання завдань. У практичній роботі відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

3 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для практичної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь на питання викладача при захисті роботи майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер.

2 б. ставиться, коли студент виконав 2/3 завдань або виконав всі завдання практичної роботи, але 1/2 з них виконана не досить якісно.

1 б. ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань практичної роботи. Демонструє вкрай поверхові знання з тем теоретичного блоку під час захисту роботи. Студент недостатньо оволодів вміннями аналізу, порівняння тощо. Картографічний та графічний матеріал відсутній або виконаний з помилками та неохайно. Відсутні висновки до окремих завдань або більшість висновків помилкові. У роботі наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Критерії оцінювання контрольної роботи

10 б. ставиться у випадку, коли студент повністю і якісно виконав всі завдання для самостійної роботи з теми. Демонструє досконале знання та розуміння теоретичного матеріалу тієї чи іншої теми курсу географії населення, що виноситься на самостійне опрацювання. Вільно оперує різноманітними класифікаціями, підходами тощо. Наявні посилання на декілька джерел інформації. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями, прикладами, висновками. Виклад матеріалу має логічний, доказовий і послідовний характер. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Аналізує різні підходи до трактування тієї чи іншої проблеми. Вільно висловлює свою позицію з проблемних питань географії населення та аргументує її. Демонструє творчий підхід до

виконання завдань. Володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці не тільки в знайомих, але й в нових ситуаціях. Володіє високою грамотністю викладу матеріалу, культурою мовлення. У відповіді відсутні орфографічні, граматичні, стилістичні чи мовленнєві помилки.

8 б. ставиться, коли студент виконав всі завдання для самостійної роботи, при цьому 2/3 завдань виконано якісно. Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Висвітлюється зміст окремих класифікацій, методологічних підходів тощо. Виклад матеріалу структурований, логічний, але дещо порушена послідовність викладу. Студент володіє вміннями аналізувати, порівнювати, узагальнювати, систематизувати. Але у відповіді недостатня доказова база, мало прикладів, нечітко прослідковується зв'язок теорії з практикою. При відповіді на проблемні питання студент висловлює свою позицію, але недостатньо її аргументує. Вільно оперує знаннями, застосовує їх в знайомій та новій ситуації. Присутні окремі стилістичні помилки.

6 б. ставиться, коли студент якісно виконав 1/2 завдань. Демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

4 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/3 завдань та демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу, називає розрізнені факти. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не володіє вміннями застосовувати теоретичні знання на практиці, не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

2 б. ставиться, коли студент виконав лише 1/4 завдань та демонструє вкрай поверхові знання з тем, винесених на самостійне опрацювання і неспроможний відтворити інформацію в повному обсязі. Оперує лише окремими фразами. Відповідь занадто лаконічна та має вигляд окремих висловлювань, не пов'язаних між собою. Студент не наводить приклади тощо. У відповіді наявні грубі фактичні, теоретичні та стилістичні помилки.

Особливості перекладання.

У випадку отримання менше 60 балів (FX,F в ЄКТС) за результатами семестрового контролю, студент обов'язково здійснює перекладання, за результатами якого має змогу набрати **від 0 до 100 балів**:

- надає виконані практичні завдання, завдання самостійної роботи;
- виконує комплексну контрольну роботу за завданнями з тем усіх розділів.

Розподіл балів, які отримують студенти з курсу

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5	Пр6	Пр7	Пр 8	Контрольна робота	Самостійна робота	100
4	4	4	4	4	4	4	4	30	38	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

